

OM KIRKER OG KRUCIFIKSER

~~XXXXXXXXXX~~

Okay, jeg tilstår: Jeg er uvenner med kristendommen. Jeg kan ikke lide den. Den har altid frastødt mig. Ikke på den måde, som f. eks. politiske synspunkter kan frastøde én - sådan noget med at overveje dem, analysere dem og tage afstand fra deres idé, nej det er ikke på den måde. Det er snarere på den måde, man bliver frastødt af pølsevognspølser, popcorn eller pornohæfter: Man kaster lige et blik på varen og tænker nej, nej, ikke mig, ud. Det er lige så instinktiv og indgroet en modvilje som den man får ved lyden af en neglefil eller en nål der ridser i grammofonpladen.

Jeg kommer til at tænke på en klog gammel japansk buddhist, dr. D. T. Suzuki, som i sin tid rejste rundt i Europa. Da Suzuki vendte hjem sagde han, at det var alt sammen meget interessant, men der var én ting der havde undret ham, og det var denne skik med at hænge den korsfæstede Kristus op alle vegne. Det var da en mærkelig figur at hænge op, sagde Suzuki: En mand med søm igennem hænder og fødder, sygt nedadbøjet på et kors! Grusomhed i og på hver eneste kirke og i hvertandet privathjem (procenten er nok faldet siden) - det kunne da ikke være sundt at sé på, og forresten heller ikke opmuntrende? Suzuki - og enhver japaner - ville, sagde han, have foretrukket en blomst, et billede af havets bølgebrydninger, måske en fisk, en flaksende fugl, et menneske der gravede sin have - eller hvad som helst andet.

Denne Suzuki's tilsyneladende ganske u-ideologiske, men helt spontane reaktion forekom mig særdeles sund og var tillige et godt billede på, hvorfor det er af så stor værdi at enhver kultur ustandselig

blir genspejlet af fremmede. Vi der lever i den kristne verden sér nemlig ikke - og det gælder, tror jeg, hvad enten vi er kristne eller ej - den hængte, lidende mand på korset. Vi sér bare et tegn som vi har sét så tit, at vi lige så lidt sér det som Coca-Cola reklamen på den lokale købmands dør. Det markerer kirke eller religion som en art varemærke, på samme måde som den forgyldte kringler i gamle dage markerede bageren eller den dinglende støvle skomageren. Men Suzuki kommer udefra, langt væk fra. Han sér andet end traditionen, han sér selve billedet. Og han kan ikke lide det. Hvem ville - "ret besét" - kunne dét?

Det er ligesom når man er turist og bliver præsenteret for gamle kirker og klostre, prægtige kæmpestore flere hundrede år gamle bygningsværker, som beundres og dyrkes af religiøse såvel som arkitektur- og kunst-interesserede. Disse mægtige stendynger lader mig altid, al ydre skønhed til trods, totalt kold. Historien bag dem lyser altid for uhyggeligt igennem, synes jeg - som Suzuki syntes med korset. Den historie, nemlig, at bag enhver af disse millioner omhyggeligt anbragte sten i kirker overalt i verden (og de har altid været de mest prægtige bygninger i enhver historie!) ligger de små's sure slid, alle disse hænder der har slæbt og stablet stenene dag ud og dag ind - uden (som ~~historien~~ oftest) selv at få så meget som en acceptabel bolig til gengæld - i dag som for ti tusind år siden. Alt dette for at have et sted at tilbede en Gud, som lige så godt kunne tilbedes i grøfttekanten eller på gadehjørnet, alt efter hvor man nu bor - eller for den sags skyld lige så

godt i biografen eller på bar'en.

De gamle Zen-buddhister, som Suzuki hører til og som også jeg har stor sympati for, havde en ganske anden indstilling. I stedet for at bygge et alter eller en overdimensioneret opulent dekoreret kirke for deres Gud - Buddha'en - opfattede de hvert eneste træ de så langs landevejen som en kirke for deres Gud. I stedet for at skrive Bibler om deres Gud så de ham, eller forsøgte at sé ham, igennem de planter han havde sat i jorden. Ganske som vor egen Grundtvig sagde de:

Gik alle Konger frem paa Rad
i deres Magt og Valde
de mægted' ej det mindste Blad
at sætte paa en Nælde.

- Og følgelig gik de ud fra, at deres Gud nok ville foretrække en skov af lotusblomster - eller tidsler - fremfor altre og salmebøger.

Det er svært at undgå at tænke på, at vores - den vestlige verdens - typiske tilbøjelighed for at rejse disse overflødhedshorn af monumenter på karakteristisk måde svarer til vor sekularisering, som teologerne siger: vores verdsliggørelse. Hvis man tilstrækkelig længe har identificeret sin Gud og sin tro med kirker og krucifikser er det klart den er svær at få tilbage til blomsterne og træerne igen, og dermed tilbage til hverdagen og livet. Og lige præcis dér er det vor religion står. Det er uden fortrydelse jeg kan tilføje: Så længe den endnu står.

godt i biografen eller på bar'en.

De gamle Zen-buddhister, som Suzuki hører til og som også jeg har stor sympati for, havde en ganske anden indstilling. I stedet for at bygge et alter eller en overdimensioneret opulent dekoreret kirke for deres Gud - Buddha'en - opfattede de hvert eneste træ de så langs landevejen som en kirke for deres Gud. I stedet for at skrive Bibler om deres Gud så de ham, eller forsøgte at se ham, igennem de planter han havde sat i jorden. Ganske som vor egen Grundtvig sagde de:

Gik alle Konger frem paa Rad
i deres Magt og Valde
de mægted' ej det mindste Blad
at sætte paa en Nælde.

- Og følgelig gik de ud fra, at deres Gud nok ville foretrække en skov af lotusblomster - eller tidsler - fremfor altre og salmebøger.

Det er svært at undgå at tænke på, at vores - den vestlige verdens - typiske tilbøjelighed for at rejse disse overflødhedshorn af monumenter på karakteristisk måde svarer til vor sekularisering, som teologerne siger: vores verdsliggørelse. Hvis man tilstrækkelig længe har identificeret sin Gud og sin tro med kirker og krucifikser er det klart den er svær at få tilbage til blomsterne og træerne igen, og dermed tilbage til hverdagen og livet. Og lige præcis dér er det vor religion står. Det er uden fortrydelse jeg kan tilføje: Så længe den endnu står.